

ВІДГУК

офіційного опонента – кандидата юридичних наук, доцента кафедри цивільного та трудового права Ірини Борисівни Мачуської на дисертацію Гаврилюка Олександра Миколайовича «Адміністративно-правове регулювання поводження з побутовими відходами», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дослідження. Відходи, їх захоронення, переробка та транспортування вважаються однією з найважливіших проблем людства. В сучасних умовах проблема накопичення побутових відходів є однією з провідних загроз екологічній безпеці держави. В Україні в результаті утворення великих обсягів побутових відходів проблема екологічної безпеки набула особливої гостроти.

На сучасному етапі економічного розвитку України правове регулювання поводження з побутовими відходами є одним з найважливіших завдань суспільства та держави. Проблеми адміністративно-правового регулювання поводження з побутовими відходами мають значне теоретичне та практичне значення та набувають все більшої актуальності. Сучасна система поводження з побутовими відходами має базуватися на співробітництві органів державної влади та місцевого самоврядування, громадян та суб'єктів господарювання.

В дисертаційному дослідженні Гаврилюка О.М. висвітлені питання, що стосуються сутності адміністративно-правового регулювання поводження з побутовими відходами, нормативно-правове регулювання зазначеного інституту, державна політики у сфері поводження з побутовими відходами; виокремлені суб'єкти публічного управління у сфері поводження з побутовими відходами, їх повноваження та принципи діяльності; адміністративно-правові форми та методи діяльності суб'єктів публічного управління у сфері поводження з побутовими відходами, а також, розроблені

напрями удосконалення адміністративно-правового регулювання відносин у сфері поводження з побутовими відходами.

Водночас, сьогодні відсутні достатні напрацювання у сфері поводження з побутовими відходами, монографічні дослідження, що існують, приділяють зазначеній проблематиці недостатньо уваги, наукові ж праці ці питання розглядають фрагментарно. У науці адміністративного права комплексний аналіз адміністративно-правового регулювання поводження з побутовими відходами залишився поза увагою.

Таким чином, на сьогодні дисертаційне дослідження Гаврилюка О.М. є першим в сучасній адміністративно-правовій науці ґрунтовним та фундаментальним аналізом адміністративно-правового регулювання поводження з побутовими відходами. Зі змісту дисертації вбачається, що її основоположною базою стали праці з загальної проблематики адміністративного права, а також дослідження науковців з теорії держави та права, конституційного, земельного, екологічного права.

З огляду на викладене, а також зважаючи на відсутність комплексних монографічних наукових праць із досліджуваної проблематики в науці адміністративного права, необхідність реформування діючого законодавства у цій сфері та активізації відповідної законопроектної роботи, тема дисертаційного дослідження Гаврилюка О.М. є актуальною та своєчасною.

Достовірність та об'єктивність результатів, отриманих дисертантом, забезпечується: застосуванням сучасних методів правових досліджень, зокрема таких, як діалектичний, формально-догматичний, формально-юридичний, структурно-функціональний, системно-функціональний, загально-логічний, загально-науковий методу, а також, методи аналізу, синтезу, правового прогнозування та документального аналізу.

Слід віддати належне і спробі Гаврилюка О.М. працювати на різних рівнях наукового дослідження – від фундаментального до науково-прикладного. Кількість та якість використаних матеріалів, ґрунтовність їх аналізу, створює передумови для забезпечення достатнього рівня

достовірності та обґрунтованості дисертаційної роботи.

Робота відповідає всім формально визначеним вимогам. Структура дисертації є цілком логічною й відповідає обраній темі дослідження. Відповідно до цілей, завдань, об'єкта і предмета дослідження, робота складається зі вступу, трьох розділів (що об'єднують 8 підрозділів), висновками до них, загальних висновків та списку використаних джерел.

Так, у **вступі** обґрунтовується актуальність теми дослідження, її зв'язок з науковими програмами, планами, темами, визначається об'єкт і предмет дослідження, його методологічна основа, наукова новизна, теоретичне і практичне значення отриманих результатів.

Тому результатам дисертаційного дослідження Гаврилюка О.М. притаманний належний рівень наукової новизни. Положення з різним ступенем наукової новизни містяться у всіх трьох розділах дисертації.

У першому розділі розкрито питання, що стосуються загальнотеоретичних положень адміністративно-правового регулювання поводження з побутовими відходами. Зокрема, в даному підрозділі розкриті питання: генези правових засад, об'єкта адміністративно-правового регулювання та принципів діяльності органів публічного управління у сфері поводження з побутовими відходами.

Слушною вбачається думка автора, що, суспільні відносини у сфері поводження з побутовими відходами включають широкий комплекс правових, організаційних та економічних засобів, які спрямовані на зменшення обсягів утворення відходів, вжиття ефективних заходів їх утилізації, знешкодження або розміщення, видалення та перевезення, де правовий режим можна розглядати як особливий порядок адміністративно-правового регулювання, який складається у цій сфері.

Цікавою видається точка зору автора, щодо запропонованих їм власних управлінських принципів, у сфері поводження з побутовими відходами, а саме: принципу організаційно-правової діяльності суб'єктів публічного управління під час проектування, будівництва та експлуатації полігонів

побутових відходів, пов'язаних із захороненням, термічним обробленням (спалюванням) та утилізацією побутових відходів; принципу обов'язковості додержання державних норм, стандартів і правил при здійсненні підприємницької, управлінської та іншої діяльності у сфері поводження з побутовими відходами.

У другому розділі присвячений дослідженню складу системи суб'єктів та з'ясуванню компетенції уповноважених органів публічного управління на здійснення відповідних функцій у сфері поводження з побутовими відходами та адміністративно-правових форм та методів діяльності суб'єктів публічного управління у сфері поводження з побутовими відходами.

Достатньо уваги автор приділяє аналізу нормативно-правового регулювання діяльності суб'єктів публічного управління у сфері поводження з побутовими відходами.

Автором здійснено аналіз адміністративно-правових форм та методів діяльності суб'єктів публічного управління у сфері поводження з побутовими відходами та надано їх авторське визначення.

Третій розділ присвячений напрямам удосконалення адміністративно-правового регулювання відносин у сфері поводження з побутовими відходами, а саме: удосконалення діяльності органів публічного управління у сфері поводження з побутовими відходами, удосконалення інститутів публічного контролю та адміністративної відповідальності у сфері поводження з побутовими відходами.

Цілком логічними в контексті досліджуваної теми виглядають положення дисертації, щодо проблем реформування системи органів публічного управління у сфері поводження з побутовими відходами.

Автором встановлена відсутність належного контролю у сфері поводження з побутовими відходами.

Слушним є і зауваження дисертанта про те, що відповідний контроль у сфері поводження з побутовими відходами повинно бути покладено на Державну архітектурно-будівельну інспекцію України та внесено пропозиції

про визнання на законодавчому рівні цього органу суб'єктом, уповноваженим на здійснення публічного контролю у сфері поводження з побутовими відходами.

Обгрунтованою видається і позиція дисертанта щодо необхідності удосконалення адміністративно-правового регулювання поводження з твердими побутовими відходами та необхідності ліцензування діяльності суб'єктів, які здійснюють такий вид діяльності.

Заслуговує на увагу аналіз складів адміністративних деліктів, передбачених нормами ст. ст. 82, 82-1, 82-2, 82-3, 82-4, 82-5, 82-6, 82-8, 91-3, 91-4, 96, 96-1, 152, 188-5, 188-11 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Автором здійснена класифікація адміністративних правопорушень за порушення законодавства у сфері поводження з побутовими відходами, шляхом їх поділу на: порушення санітарних та епідемічних норм; порушення у сфері охорони і використання природних ресурсів: порушення у сфері охорони земель; порушення у сфері охорони вод і водних ресурсів; порушення у сфері охорони лісів; порушення, що посягають на дотриманням екологічних стандартів, норм, правил; порушення, що посягають на встановлений порядок управління.

Наукове та практичне значення представленої дисертації полягає в тому, що викладені в ній висновки та пропозиції можуть бути використані у законотворчому процесі та практичній діяльності.

Повнота викладення матеріалів у публікаціях положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Основні теоретичні положення і висновки дослідження викладено у 10 публікаціях, у т.ч. у 7 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях, що входять до затвердженого переліку, 1 – у зарубіжному науковому виданні, та 3 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Основні положення, висновки й рекомендації, що містяться у дисертації, повністю відображено в авторефераті.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. В цілому, позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Гаврилюка О.М., необхідно вказати на наявність певних недостатньо аргументованих положень, дискусійних моментів, які мають своїм наслідком **такі зауваження.**

1. На сторінці 57 дисертації, автор зазначає, що у законодавстві відсутнє поняття «тверді побутові відходи», які завдають значної шкоди здоров'ю людей та навколишньому природному середовищу. У той же час, автор не дає авторського визначення побутовим відходам, що є небезпечними для навколишнього природного середовища.

2. На сторінці 61 дисертації, автор аналізує поняття «правий режим», водночас не дає авторського визначення «правового режиму у сфері поводження з побутовими відходами».

3. У Підрозділі 3.2 «Удосконалення інституту публічного контролю у сфері поводження з побутовими відходами» дисертаційної роботи на сторінці 159 дисертації, автор зазначає, що до суб'єктів публічного контролю у сфері ППВ також слід віднести: Державну службу України з надзвичайних ситуацій Державну лісову охорону; Державну службу з питань геодезії, картографії та кадастру. Водночас, дисертант залишив поза межами дослідження такий орган управління у сфері поводження з побутовими відходами як Державна служба геології та надр.

4. На сторінці 9-10 автореферату, дисертант наводить класифікацію публічного контролю у сфері поводження з побутовими відходами за напрямками контрольної (наглядової) діяльності на: контроль за побутовими відходами; контроль за ТПВ; контроль за рідкими побутовими відходами; контроль за безхазяйними відходами. Водночас, поза межами зазначеної класифікації дисертант залишає такий вид публічного контролю як публічний контроль при поводженні з небезпечними побутовими відходами.

Разом з тим, наведені зауваження жодним чином не впливають на загальне позитивне враження від рецензованої роботи. Вони мають на меті

Разом з тим, наведені зауваження жодним чином не впливають на загальне позитивне враження від рецензованої роботи. Вони мають на меті лише акцентувати увагу Гаврилюка Олександра Миколайовича на окремих її дискусійних моментах.

ВИСНОВОК

Дисертаційне дослідження «Адміністративно-правове регулювання поведінки з побутовими відходами» є самостійною завершеною науково-дослідною працею, у якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що вирішують важливе для науки адміністративного права питання – теоретичні та практичні аспекти адміністративно-правового регулювання поведінки з побутовими відходами, а також рекомендації щодо удосконалення нормативних засад такого регулювання.

Дисертація відповідає вимогам, що пред'являються до відповідного різновиду наукових робіт у положеннях Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, а її автор – **Гаврилюк Олександр Миколайович** – заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

**кандидат юридичних наук,
доцент кафедри цивільного та трудового права
Навчально-наукового інституту «Юридичний інститут
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»**

І.Б. Мачуська

